

Aleg. 106.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przed-
mocie petycyi Leonardy Hammermüller, przełożonej Zgromadzenia
PP. Benedyktynek w Przemyśle, o udzielenie pożyczki 8.000 zł.
na rozszerzenie budynku szkolnego.

Wysoki Sejmie !

Uchwałą z dnia 21. Września b. r. przekazał Wysoki Sejm Komisji budżetowej sprawozda-
nie Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi Leonardy Hammermüller, przełożonej Zgromadze-
nia PP. Benedyktynek w Przemyśle, o udzielenie pożyczki 8.000 zł. na rozszerzenie budynku
szkolnego. Sprawozdanie to spowodowane było uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 19. Paździer-
nika 1882, mocą której petycję przełożonej Zgromadzenia PP. Benedyktynek w Przemy-
śle o udzielenie pożyczki, odstąpiono Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia
wniosków.

W wykonaniu tej uchwały przedłożył Wydział krajowy sprawozdanie, w którym opierając
się na opinii Rady szkolnej krajowej, Zwierzchności gminnej m. Przemyśla i Wydziału Rady po-
wiatowej przemyskiej, oświadcza się za uwzględnieniem petycyi. Że zaś Zgromadzenie PP. Be-
nedyktynek tymczasem zmieniło swą petycję o tyle, że zamiast 8.000 zł. żąda pożyczki 16.000 zł.,
że dalej Wydział krajowy powyższe opinie władz, do których się udawał, otrzymał zbyt późno,
aby był mógł kwestyę wysokości pożyczki dostatecznie zbadać — przeto wniósł, ażeby upowa-
żnić go do udzielenia Zgromadzeniu PP. Benedyktynek w Przemyśle pożyczki do wysokości, jaką
za stosowną uzna, wszakże najwyżej do 16.000 zł. i żeby na ten cel otworzyć mu w tej wyso-
kości dodatkowy kredyt na rok 1883.

Komisya budżetowa zdając Wysokiemu Sejmowi sprawę w tym przedmiocie, nie może prze-
dewszystkiem zataić niemiłego zdziwienia, że kiedy Wydział krajowy jeszcze dnia 10. Listopada

1882 udał się do Rady szkolnej krajowej o opinię co do owej petycji, odpowiedź Rady szkolnej nadeszła dopiero dnia 24. Sierpnia b. r., że więc 9 miesięcy i pół czekać musiano na odpowiedź. Powodem tej zwłoki była — jak się Komisya z akt Wydziału krajowego przekonała — ta okoliczność, iż Rada szkolna krajowa wyczekiwać musiała tak długo opinii Rady szkolnej okręgowej. Jestto jeden dowód więcej, jak niesłychanie powolną jest manipulacya biur Rad szkolnych okręgowych.

Co do samej sprawy, Komisya budżetowa ze sprawozdania Wydziału krajowego nie wiele lepiej jest poinformowana, niż była przed rokiem, kiedy właśnie dla tego braku informacji wniosła o odesłanie tej sprawy do Wydziału krajowego.

Wydział krajowy w sprawozdaniu swem przypomina, że Zgromadzenie PP. Benedyktynów w Przemyśle już w roku 1875 na rozszerzenie tej szkoły uzyskało od Wysokiego Sejmu pożyczkę w wysokości 8.000 zł., która jeszcze całkowicie nie jest spłaconą. Zapomniał zaś dodać, że była to już druga pożyczka — na ten sam bowiem cel udzielił Wysoki Sejm już w r. 1873 pożyczkę w wysokości także 8.000 zł. Z tej pierwszej pożyczki winno jest Zgromadzenie funduszu krajowemu jeszcze 3.250 zł. — które będą całkowicie spłacone w roku 1888. Z drugiej, w sprawozdaniu Wydziału krajowego wspomnianej, a w roku 1876 zaciągniętej pożyczki, winno jest Zgromadzenie jeszcze 2.150 zł. i będzie ta pożyczka całkowicie spłacona w roku 1885. Obie pożyczki były bezprocentowe

Żądanie udzielenia obecnie trzeciej pożyczki w sumie 16.000 zł. popiera Zwierzchność gminy m. Przemyśla najsluszniejszym twierdzeniem, opartem na sprawozdaniu fachowej Komisji, iż obecne pomieszczenie szkoły w stosunku do większej ilości uczenia (856) jest tak niedostateczne, że nie odpowiada najzwyczajszemu prawidłom higienicznego urządzenia szkół, i według zwykłej normy zaledwie na 78% liczby uczęszczających obecnie uczenie wystarczyć może. Komisya budżetowa nie może zatem zapoznać, iż rozszerzenie budynku tej szkoły jest potrzebnem. Mimo to jednak nie może Komisya Wysokiemu Sejmowi zalecać wniosku Wydziału krajowego do przyjęcia. Jeżeli bowiem udowodnioną jest potrzeba samego rozszerzenia budynku, to z drugiej strony żadnego nie dostarczono dowodu, iż zachodzi niezbędna potrzeba zasiłku z funduszu krajowego, i że Zgromadzenie PP. Benedyktynów nie mogłoby tego wydatku z innych źródeł pokryć. Według informacji, zasiągniętych przez Komisję budżetową w Radzie szkolnej krajowej, gmina miasta Przemyśla od r. 1875 przyczynia się do utrzymania szkół w Przemyśle kwotą 5.742 zł., a gdy orzeczeniem Rady szkolnej krajowej z 9. Grudnia 1877 l. 9.183 w porozumieniu z Wydziałem krajowym tę kwotę podwyższono, gmina zaniósła przeciw temu rekurs, który dotąd nie jest rozstrzygniętym przez Ministerstwo wyznań i oświaty. Jeżeli zważymy, że od tego czasu podatki opłacane w Przemyśle tak się podniosły, iż Rada szkolna krajowa oblicza obecnie dodatek, jaki na utrzymanie szkół w Przemyśle gmina opłacaćby musiała na 7.124 zł., to przyjdziemy do przekonania, iż środki miejscowe na utrzymanie szkół w Przemyśle bynajmniej jeszcze nie są wyczerpane, i że Zgromadzenie PP. Benedyktynów, które już z funduszu krajowego dwukrotnie uzyskało wyższą a bezprocentową pożyczkę, a z funduszu szkolnego krajowego pobiera corocznie stały zasiłek na tę szkołę w wysokości 1.440 zł., powinni, jeżeli własne jego środki nie wystarczają, udać się o pomoc do gminy, i pomoc tę uzyskać. Komisya budżetowa sądzi, iż zaciągnięcie pożyczki hipotecznej, do której spłaty gmina miasta Przemyśla przyczyniłaby się mogła, byłoby odpowiedniejszem aniżeli odwoływanie się po raz trzeci do ofiarności kraju, a to tembardziej, że szkoła ta zastępuje częściowo wydatek, który według ustawy szkolnej ciąży na gminie.

Gdy jednak Komisya w aktach Wydziału krajowego i w przedłożonem Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniu nie znalazła dostatecznego materiału do ocenienia wszystkich na tę sprawę wpływających okoliczności, przeto nie staje przed Wysoką Izbą z wnioskiem przejścia do porządku dziennego, lecz wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić;

Sprawę pożyczki na rozszerzenie budynku dla szkoły PP. Benedyktynek w Przemyśle przekazuje się ponownie Wydziałowi krajowemu do wszechstronnego zbadania, zwłaszcza zaś do przeprowadzenia rokowań z gminą miasta Przemyśla o przyczynienie się z jej strony do wydatku na ten cel.

O wyniku tego dochodzenia i tych rokowań Wydział krajowy zda sprawę na następnej sesyi sejmowej i poczyni odpowiednie wnioski.

Lwów dnia 13. Października 1883.

Przewodniczący:

H. W o d z i c k i.

Sprawozdawca:

R o m a n o w i c z.

